

บำเหน็จ/บำนาญ/บำเหน็จตกทอด

ความหมาย

บำเหน็จ เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการมาโดยรัฐจ่ายครั้งเดียว

บำนาญ เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการมาโดยรัฐจ่ายเป็นรายเดือน

เงินเดือนเดือนสุดท้าย หมายถึง เงินเดือนที่ได้รับจากเงินงบประมาณเดือนสุดท้าย ที่ออกจากราชการรวมเงินเพิ่มพิเศษรายเดือน สำหรับการสู้รบ (พ.ส.ร) ด้วย

เวลาราชการ หมายถึง จำนวนปีที่ข้าราชการรับราชการ มาตั้งแต่ต้นจนถึงวันสุดท้าย ที่ได้รับเงินเดือน โดยหักเวลาราชการ ที่มีได้รับเงินเดือนออก

กรณีที่มีการประกาศกฎอัยการศึก ระหว่างประจำปฏิบัติหน้าที่ราชการ ในเขตที่ได้มีการประกาศกฎอัยการศึก ให้นับรวมไปด้วย ทั้งนี้ ให้หักเวลาราชการที่มีได้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ออกด้วย

สูตรการคำนวณ

บำเหน็จข้าราชการ

บำเหน็จ = เงินเดือนสุดท้าย x เวลาราชการ (นับเป็นปีเศษของปีเกินครึ่งนับเป็น 1ปี)

บำนาญข้าราชการ (กรณีมิได้เป็นสมาชิก กบข)

บำนาญ = $\frac{\text{เงินเดือนเดือนสุดท้าย} \times \text{เวลาราชการ (นับเป็นปีเศษของปีเกินครึ่งนับเป็น 1ปี)}}{50}$

50

บำนาญข้าราชการ (กรณีเป็นสมาชิก กบข)

บำนาญ = $\frac{\text{เงินเดือนเฉลี่ยหกสิบเดือนสุดท้าย} \times \text{เวลาราชการ}}{50}$

50

(การนับเวลาราชการ ให้นับจำนวนปีรวมเศษของปี ซึ่งเป็นเดือนละวันด้วย)

ทั้งนี้ เงินบำนาญที่คำนวณได้ต้องไม่เกินร้อยละ 70 ของเดือนเฉลี่ยหกเดือนสุดท้าย

บำเหน็จลูกจ้างประจำ

บำเหน็จ = $\frac{\text{ค่าจ้างเดือนสุดท้าย} \times \text{จำนวนเดือนที่ทำงาน}}{12}$

12

หลักเกณฑ์

กรณีข้าราชการประจำตาย

ข้าราชการประจำใดผู้ตาย ในระหว่างรับราชการ และความตายมิได้เกิดจากความประหลาดตัวอย่างร้ายแรง ทายาทของผู้ตาย มีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอดเป็นจำนวน เท่ากับเงินเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ

ทายาทผู้มีสิทธิ

- 1.บุตร ได้รับ 2 ส่วน ถ้าผู้ตายมีบุตร 3 คนขึ้นไป ให้ได้รับ 3 ส่วน
- 2.สามี หรือ ภรรยา ได้รับ 1 ส่วน
- 3.บิดามารดา ได้รับ 1 ส่วน

กรณีไม่มีทายาทผู้มีสิทธิข้างต้น ให้จ่ายบำเหน็จตกทอด แก่บุคคลที่ ผู้ตายได้ แสดงเจตนาไว้ในหนังสือระบุตัว ผู้รับบำเหน็จตกทอด ที่ให้ไว้ต่อส่วนราชการเจ้า สังกัด หากไม่มีทายาท และบุคคลซึ่งผู้ตายได้แสดงเจตนาไว้ สิทธิในการรับ บำเหน็จเป็นอันยุติลง

กรณีลูกจ้างประจำตาย

ให้จ่ายเงินบำเหน็จปกติ แก่ทายาทผู้ตายเป็นจำนวนเท่ากับค่าจ้างเดือนสุดท้าย คูณด้วยจำนวนเดือน ที่ทำงานหารด้วยสิบสอง

หมายเหตุ การกรอกหนังสือรับรองเป็นทายาท ให้ลงรายละเอียดให้ครบเกี่ยวกับ ทายาทผู้มีสิทธิ และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับตัวทายาท เช่น กรณีจัด ทะเบียนสมรส, ทะเบียนหย่า มีบุตรเพิ่มบิดามารดาถึงแก่กรรม ฯลฯ ก็ให้ดำเนินการจัดทำหนังสือ รับรองทายาทขึ้นใหม่ และส่งไปให้งานทะเบียนประวัติทันที **บำเหน็จบำนาญ (กรณีเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ)**

1 ความหมาย

บำเหน็จ คือ เงินที่จ่ายให้แก่สมาชิก โดยจ่ายให้ครั้งเดียว เมื่อสมาชิกภาพ ของสมาชิกสิ้นสุดลง

บำนาญ คือ เงินที่จ่ายให้แก่สมาชิกเป็นรายเดือน โดยจ่ายตั้งแต่สมาชิกภาพ ของสมาชิกสิ้นสุดลงจนกระทั่งผู้นั้นถึงแก่ความตาย

เงินสะสม คือ เงินที่สมาชิกส่งเข้ากองทุนเป็นรายเดือน ขณะนี้กำหนดไว้ ร้อยละ 3 ของเงินเดือน

เงินสมทบ คือ เงินที่รัฐจ่ายสมทบเงินสะสม โดยส่วนราชการส่งเงินสมทบ เข้ากองทุนเท่ากับเงินสะสมรายเดือน ขณะนี้กำหนดไว้ร้อยละ 3 ของเงินเดือน

เงินประเดิม คือ เงินที่รัฐจ่ายเพิ่มให้แก่สมาชิกซึ่งเป็นข้าราชการอยู่ก่อนวันที่ บทบัญญัติใช้บังคับและเลือกรับบำนาญในอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยคำนวณ ระยะเวลาจากวันที่เริ่มเข้ารับราชการจนถึงวันที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนและนำส่งเข้ากองทุน

เงินชดเชย คือ เงินที่รัฐจ่ายเพิ่มตามอัตราที่กำหนดตั้งแต่วันที่ เป็นสมาชิก จนถึงวันที่ ออกจากราชการเป็นประจำทุกเดือนเพื่อให้แก่สมาชิกซึ่งรับบำนาญ

ผลประโยชน์ตอบแทน คือ ผลประโยชน์ที่ได้รับตอบแทนเงินสะสม เงินสมทบ เงินประเดิม เงินชดเชยที่กองทุนได้นำไปลงทุน

บำเหน็จตกทอด คือ เงินที่จ่ายให้แก่ทายาทหรือบุคคล ซึ่งสมาชิกผู้ตาย แสดงเจตนาไว้ โดยจ่ายให้ครั้งเดียว เมื่อสมาชิกหรือผู้รับบำนาญถึงแก่ความตาย

บำเหน็จดำรงชีพ คือ เงินที่จ่ายให้แก่ผู้รับบำนาญเพื่อช่วยเหลือการดำรงชีพ โดยจ่ายให้ครั้งเดียว โดยผู้รับบำนาญมีสิทธิขอรับบำเหน็จดำรงชีพตามอัตราและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการคลังแต่ต้องไม่เกิน 15 เท่าของบำนาญรายเดือนที่อยู่ ณ ได้รับ

2 สิทธิในการได้รับบำเหน็จบำนาญ

(1) สมาชิกซึ่งมีเวลาราชการตั้งแต่ 10 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 25 ปี บริบูรณ์ ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จ

(2) สมาชิกซึ่งมีเวลาราชการตั้งแต่ 25 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ให้มีสิทธิได้รับ บำนาญ

(3) นอกจากกรณีข้างต้น สมาชิกมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- เหตุสุขภาพ
- เหตุทดแทน
- เหตุสูงอายุ

สมาชิกซึ่งมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังกล่าวข้างต้นมีหลักเกณฑ์ในการได้รับบำเหน็จบำนาญ ดังนี้

- เวลาราชการตั้งแต่ 1 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปแต่ไม่ถึง 10 ปี มีสิทธิได้รับบำเหน็จ
- เวลาราชการตั้งแต่ 10 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปมีสิทธิได้รับบำนาญ

3 เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง สมาชิกซึ่งมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามหลักเกณฑ์ข้างต้นจะมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญและเงินประเภทอื่นๆแล้วแต่กรณี ดังนี้

3.1 กรณีรับบำเหน็จ

- (1) บำเหน็จ = เงินเดือนเดือนสุดท้าย x เวลาราชการ
- (2) เงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์ตอบแทน

3.2 กรณีรับบำนาญ

$$(1) \text{ บำนาญ} = \frac{\text{อัตราเงินเดือนเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย} \times \text{เวลาราชการ}}{50}$$

แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 70 ของอัตราเงินเดือนเฉลี่ยหกสิบเดือนสุดท้าย

(2) เงินชดเชยเท่าจำนวนที่ส่วนราชการจ่ายให้กองทุนตั้งแต่วันที่เริ่มสมาชิก

(3) เงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์ตอบแทน

(4) มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและการศึกษาบุตร

4 การนับเวลาราชการเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญ

4.1 ให้นับจำนวนปีรวมทั้งเศษของปีด้วย (กรณีการนับเวลาราชการเพื่อให้เกิดสิทธิในการได้รับบำเหน็จบำนาญ ให้นับเป็นปี เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปี

4.2 ให้นับเฉพาะวันราชการที่ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณรายจ่ายในหมวดเงินเดือนเท่านั้น

4.3 หากมีเวลาป่วย หรือลา หรือพักราชการ หากได้รับเงินเดือน

> เต็มให้นับเต็ม

> ครึ่งหนึ่งให้นับครึ่งหนึ่ง

> ไม่ได้รับเงินเดือนเลย มิให้นำมานับเป็นเวลาสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ

5 บำเหน็จตกทอด

5.1 กรณีข้าราชการเสียชีวิต

$$= \text{เงินเดือนเดือนสุดท้าย} \times \text{เวลาราชการ}$$

5.2 ผู้รับบำนาญเสียชีวิต

$$= 30 \text{ เท่าของเงินบำนาญรายเดือน} - \text{บำเหน็จดำรงชีพ (ถ้ามี)}$$

6 การจ่ายบำเหน็จตกทอด

ให้แบ่งจ่ายบำเหน็จตกทอดแก่ทายาท ดังนี้

6.1 ทายาทตามกฎหมาย มีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอด ดังนี้

(1) บุตรได้รับ 2 ส่วน โดยเฉลี่ยเท่าๆกัน หากมีบุตรตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

ให้บุตรได้รับ 3 ส่วน

(2) สามีหรือภรรยาให้ได้รับ 1 ส่วน

(3) บิดามารดาที่ยังมีชีวิตอยู่ 1 ส่วน แบ่งจ่ายให้คนละเท่ากัน

6.2 บุคคลซึ่งผู้ตายได้แสดงเจตนาไว้ต่อส่วนราชการเจ้าสังกัดให้เป็นผู้รับบำเหน็จตกทอด โดยให้ได้รับตามส่วนที่ผู้ตายกำหนดตามแบบและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

กรณีผู้ตายไม่มีทายาทตามกฎหมายและไม่ได้ทำหนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับบำเหน็จตกทอดไว้ ให้สิทธิในบำเหน็จตกทอดเป็นอันยุติ

เงินช่วยเหลือ (ค่าทำศพ)

กรณีข้าราชการประจำ ลูกจ้างประจำ ถึงแก่ความตายในระหว่างรับราชการ ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนหนึ่งเรียกว่า "เงินช่วยเหลือ"(ค่าทำศพ) เป็นจำนวนสามเท่าของเงินเดือน/ค่าจ้าง (เต็มเดือน)

ผู้มีสิทธิได้รับ

1. บุคคลที่ข้าราชการ/ลูกจ้าง ผู้ตายแสดงเจตนาไว้ โดยทำเป็นหนังสือ (แบบฟอร์มของข้าราชการ และลูกจ้าง จะไม่เหมือนกัน)

การกรอกแบบการแสดงความประสงค์รับเงินช่วยเหลือ

- 1 ให้ระบุชื่อผู้รับเงินช่วยเหลือเพียงรายเดียว
- 2 การแสดงเจตนาระบุตัวผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือนั้น สามารถเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับเงินช่วยเหลือได้ตลอดเวลา โดยทำหนังสือแสดงเจตนา ระบุตัวผู้รับเงินช่วยเหลือฉบับใหม่แทนฉบับเดิม
- 3 บุคคลที่ระบุชื่อไว้ ควรเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ เพราะจะสะดวกและคล่องตัวกว่าผู้เยาว์ในการติดต่อขอรับเงิน
- 4 การชู้ด ลบ ตก เต็ม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงใดๆ ในหนังสือแสดงเจตนา ระบุตัวผู้รับเงินช่วยเหลือให้ลงลายมือกำกับไว้

2. กรณีผู้ตายมิได้แสดงเจตนาระบุไว้ หรือบุคคลที่ผู้ตายแสดงเจตนาระบุไว้ได้ตายไปก่อน ก็ให้จ่ายบุคคลตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 คู่สมรส
- 2.2 บุตร
- 2.3 บิดามารดา

(ให้จ่ายแก่บุคคลในลำดับก่อนที่มีชีวิตอยู่ บุคคลในลำดับถัดไปไม่มีสิทธิได้รับ)

ระยะเวลา การขอรับเงินช่วยเหลือ ให้กระทำภายในเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่ข้าราชการ/ลูกจ้างตาย